

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

MAKROEKONOMICKÉ DOPADY BAZILEJSKEJ DOHODY III – VÝSLEDKY Z META- ANALÝZY

JARKO FIDRMUC, RONJA LIND

NETECHNICKÉ
ZHRNUTIE

5/2017

© Národná banka Slovenska
www.nbs.sk
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

research@nbs.sk

august 2017

ISSN 1337-5830

Práca neprešla jazykovou úpravou.

Prezentované názory a výsledky v tejto štúdií sú názormi autora a nevyjadujú oficiálne stanovisko Národnej banky Slovenska.

Všetky práva vyhradené.

Krátke časti textu, nie viac ako dva odseky, môžu byť citované bez predchádzajúceho súhlasu autorov, pokiaľ bude úplne uvedený zdroj.

Makroekonomické dopady Bazilejskej dohody III - výsledky z meta-analýzy

Výskumná štúdia NBS

Jarko Fidrmuc¹, Ronja Lind²

Abstrakt

Odborná literatúra sa zhoduje v tom, že Bazilejská dohoda III zníži bankové riziko ex-ante a pravdepodobnosť platobnej neschopnosti ex-post. Na druhej strane však bude znamenať aj náklady pre bankový systém a celú ekonomiku. Voľba optimálneho kompromisu medzi hospodárskym rastom a systémovou finančnou stabilitou je jedna z kľúčových otázok formulácie hospodárskej politiky po kríze. Predkladaná štúdia prezentuje výsledky meta-analýzy dostupnej literatúry. Po prvé, Bazilejské dohody budú mať relatívne mierny negatívny vplyv na reálnu ekonomiku v dôsledku zmeny minimálnej kapitálovej primeranosti. Obavy, že finančná regulácia značne poškodí hospodárstvo, sa preto neodrážajú vo väčšine empirických štúdií. Po druhé, odhady dôsledkov sú značne heterogénne v závislosti od zvoleného typu modelu. Po tretie, výsledky štúdií sú výrazne skreslené negatívnym publikačným odklonom (takzvaný publication bias). Navyše literatúra poukazuje na to, že efekty v krajinách strednej a východnej Európy budú kvôli vysokému významu bankového sektoru mierne vyššie ako vo vyspelých krajinách. Efekty na Slovensku by však mohli byť relatívne mierne.

Skoršia verzia tejto štúdie bola prezentovaná na konferencii NBS „Monetary Policy Challenges from a Small Country Perspective“ v roku 2016. Táto verzia štúdie je v porovnaní s verziou určenou pre časopis (Journal of Banking and Finance) rozšírená o diskusiu o Slovensku a krajinách strednej a východnej Európy.

JEL klasifikácia: E51, E44, G28

Kľúčové slová: meta-analýza, Bayesian model averaging, publication bias, bankovníctvo, kapitálové požiadavky, Basel III

Voľne prístupné na www.nbs.sk/sk/publikacie/vyskumne-studie

¹ Zeppelin University Friedrichshafen, jarko.fidrmuc@zu.de.

² Zeppelin University Friedrichshafen, r.lind@zeppelin-university.net.

NETECHNICKÉ ZHRNUTIE

Po finančnej kríze v roku 2008 sa národné a medzinárodné inštitúcie bankového dohľadu dohodli na výraznom zvýšení kapitálových požiadaviek a likvidity pre finančné inštitúcie. Bankroty bánk a programy na ich záchranu ukázali, že veľké medzinárodné finančné inštitúcie vstúpili do krízy s nízkou úrovňou kapitálu vo vzťahu k riziku ich činnosti. V decembri 2010 ohlásil Bazilejský výbor pre bankový dohľad (BCBS) rozsiahle reformy na posilnenie stability finančného systému, ktoré sú známe ako Bazilejská dohoda III. Tieto reformy urobia bankový systém bezpečnejším, čím sa zníži bankové riziko ex-ante a pravdepodobnosť platobnej neschopnosti ex-post. Zároveň sa ale tiež vytvoril všeobecne uznávaný konsenzus medzi aktérmi hospodárskej politiky a účastníkmi z finančného sektora, že implementácia zásad Bazilejských dohôd bude znamenať vysoké náklady pre bankový systém a celú ekonomiku. Tieto efekty by mohli byť ešte vyššie v krajinách strednej a východnej Európy.

Voľba optimálneho kompromisu medzi hospodárskym rastom a systémovou finančnou stabilitou je jedna z kľúčových otázok formulácie hospodárskej politiky po kríze. Napriek rastúcej empirickej literatúre na túto tému stále vieme prekvapujúco málo o účinkoch makroprudenciálnej politiky. Zatiaľ čo existuje všeobecná zhoda, že regulácia kapitálu bude nákladná, teoretické argumenty podporujúce tento názor sú nejasné. Empirické analýzy o finančných prepojeniach tiež ukazujú dvojznačný obraz. Napriek tomu, že väčšina vedeckých štúdií efektov Bazilejských dohôd prezentuje negatívne výsledky na ekonomický rast, ich výsledky sú prekvapivo heterogénne. Vo svetle týchto otvorených otázok sa naša práca zameriava na vysvetlenie heterogenity efektov Bazilejských dohôd a analýzu jej determinantov pomocou meta-analýzy. Naše výsledky, ktoré sú založené na novom originálnom súbore údajov s 312 odhadmi efektov publikovaných v 48 primárnych štúdiách, poskytujú nasledujúce hlavné závery. Po prvé, Bazilejské dohody budú mať relatívne mierny negatívny vplyv na reálnu ekonomiku v dôsledku zmeny minimálnej kapitálovej primeranosti.

Dlhodobá hodnota HDP sa zníži v priemere o 0,20% z dôvodu zvýšenia pomeru kapitálu o jeden percentuálny bod, pričom výsledky metodologicky najlepších štúdií majú tendenciu byť

mierne nižšie (-0,11%). Obavy, že finančná regulácia značne poškodí hospodárstvo, sa preto neodrážajú vo väčšine empirických štúdií.

Po druhé, štúdie dôsledkov Bazilejských dohôd majú tendenciu reagovať na špecifické predpoklady modelovania. Naša meta-analýza ukazuje vysoký stupeň neistoty odhadov primárnych štúdií. Publikované výsledky sú ovplyvnené voľbou modelov (makroekonomické modely majú napríklad tendenciu vykazovať nižší vplyv v porovnaní s výsledkami založenými na lineárnej regresii a na VAR modeloch) a regionálnym zameraním (bankové finančné systémy vykazujú silnejšie efekty v porovnaní s kapitálovým trhom).

Po tretie, výsledky štúdií sú výrazne skreslené negatívnym publikačným odklonom (takzvaný publication bias). Žiadna publikácia nevykazuje napríklad ani jeden štatisticky nevýznamný ale pozitívny výsledok, ktorý by zodpovedal očakávanému rozptylu výsledkov v použitých ekonometrických modeloch. To možno pripísať relatívne silnému teoretickému konsenzu, že prísnejšie kapitálové požiadavky budú mať nepriaznivý vplyv na reálnu ekonomiku.

Nakoniec náš príspevok ešte poukazuje na malý záujem akademického výskumu o vplyve Bazilejských dohôd na krajiny v strednej a východnej Európe a na rozvíjajúce sa ekonomiky vo všeobecnosti. Existujúce štúdie poukazujú na to, že efekty v krajinách strednej a východnej Európy budú kvôli vysokému významu bankového sektoru mierne vyššie ako vo vyspelých krajinách.